

racuna, dakle, on od proizvodnje lukova itd, stvara svoje glavno zanimanje. Razlika prirodnih talenata medju individuama nije toliko uzrok, koliko je posljedica podjele rada... Bez čovjekove dispozije za trgovinu i razmjenu svatko bi bio obavezan da sam sebi pravi sve što je potrebno za život i životnu udobnost. Svatko bi imao da ispuni isti dnevni rad, pa ne bi došlo do one velike razlike medju zanimanjima koje jedino može proizvesti veliku razliku medju talentima. Kao što ta sklonost prema razmjeni proizvodi medju ljudima različitost talenata, tako opet ta ista sklonost čini tu različitost korisnom. Mnoge rase životinja, iako iste vrste, dobile su od prirode mnogo izrazitiju razliku u nadarenostima od one koja se može opaziti kod necivilizovanih ljudi. Razlika izmedju filozofa i nosača vreća u talentu i u inteligenciji nije po prirodi ni upola tolika, kolika je razlika izmedju domaceg psa i hrta, hrta i prepeličara, prepeličara i ovčarskog psa. Te različite rase životinja, iako iste vrste, ipak nisu jedne drugima ni od kakve koristi. Pas čuvar ne može ništa dodati prednosti svoje snage time što bi se možda poslužio okretnošću hrta itd. djelovanje tih različitih talenata ili stupnjeva inteligencijene mogu se spojiti zbog pomankanja sposobnosti ili sklonosti prema trgovini i razmjeni, i ne mogu uopće ništa pridonijeti koristi ili zajedničkoj udobnosti vrste. Svaka životinja mora izdržavati i štititi samu sebe, nezavisno od drugih - ona ne može imati ni najmanju korist od različitosti talenata koju je priroda razdjelila medju one koje su njoj slične. Medju ljudima, naprotiv, međusobno postaju korisni najrazličitiji talenti, jer različiti proizvodi svake od njihovih pojedinih industrijskih grana skupljeni su pomoću te opće sklonosti trgovini i razmjeni, tako reći, u zajedničku masu, gdje svaki čovjek, prema svojim potrebama, može kupiti jedan dio industrijskih proizvoda drugih ljudi. - Budući da ta sklonost prema razmjeni daje podjeli rada njeno porijeklo, porast te podjele je uvijek konzekvetno ograničen proširenjem sposobnosti za razumevanje, ili drugim riječima, proširenjem tržišta. Ako je tržište veoma malo, nitko neće biti tako hrabar da se potpuno preda jednom zanimanju, zbog nemogućnosti da višak proizvoda svoga rada koji prelazi njegovu vlastitu potrošnju zamjeni za isti višak proizvoda rada drugoga koji bi želeo pribaviti..." U razvijenom stanju: "Svaki čovjek se izdržava od exchanges, razmjene, i postaje neka vrsta trgovca, a samo društvo je zapravo društvo koje se bavi trgovinom". (Vidi Destit de Trasi: "Društvo je niz uzajamnih razmjena, u commerce je cjelokupna suština društva."[AI] "... Akumulacija kapitala raste s podjelom rada i obrnuto."

Toliko Adam Smit. [\[AJ\]](#)